

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.278/2011/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év szeptember hó 20. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt T.Gy.J. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a B.A. IV. rendű terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 6.B.III.944/2010/25. számú ítéletét a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 6.800 (hatezer-nyolcszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

B.A. IV. rendű terheltet a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2010. október 27. napján kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 6.B.III.944/2010/25. számú ítéletével jelentős kárt okozó csalás

büntette, csalás büntette, közokirat-hamisítás büntette és 2 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül 500 napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy egy napi tétel 800 forint, így a pénzbüntetés összege 400.000 forint.

A bíróság által megállapított tényállás a következő.

Az I. és II. rendű terheltek üzleti kapcsolatban álltak egymással, amelynek során a II. rendű terhelt rávette az I. rendű terheltet, hogy szerezzen számára olyan munkanélküli, hajléktalan személyeket, akik vállalkoznak csekély anyagi ellenszolgáltatás fejében arra, hogy gépkocsik és más műszaki cikkek hitelre történő, fiktív vásárlásában közreműködnek.

Az I. rendű terhelt így került kapcsolatba a IV. rendű terhelttel, aki ráállt arra, hogy nevét adja a kölcsönszerződés megkötéséhez.

2005. november 18. és 23. napján az I. és II. rendű terhelt elvitte a IV. rendű terheltet a Kft irodájába és ott hitelkérelmet nyújtattak be vele egy 7.360.000 forint értékű VW Passat 1.9 TDI személygépkocsi megvásárlásához.

Az I. rendű terhelt egyébként megelőzően a IV. rendű terheltet bejelentette D.Sz. lakásába.

A hitelkérelemhez benyújtásra került egy valótlan tartalmú együttélési nyilatkozat, és egy 2005. november 25-ei keltezésű hamis munkáltatói igazolás is.

A gépkocsi megvásárlására 2005. november 25-én, a P. Bank Zrt-vel a kölcsön és opciós szerződés megkötésére pedig 2005. december 15-én került sor.

A bank 3.860.000 forint önrész befizetése mellett 72 hónapra, havi 67.428 forint törlesztőrészlettel összesen 3.500.000 forint kölcsönt folyósított a IV. rendű terheltnak.

A törlesztőrészletek fizetése nem történt meg, a bank a szerződést 2006. március 30-án felmondta.

A gépkocsi nem került a IV. rendű terhelt tulajdonába, azonban a gépkocsi nyilvántartásba az Okmányiroda őt tulajdonosként jegyezte be. A IV. rendű terhelt közreműködött abban, hogy a közhiteles nyilvántartásba valótlan adatok kerüljenek.

A gépjármű később - lopott okmányok felhasználásával - ismeretlen körülmények között Ukrajnába került.

Az I. és II. rendű terhelt ötletére ismeretlen személyek elvitték a

IV. rendű terheltet az IKEA áruházba, majd a IV. rendű terhelt a Bank Zrt-hez hiteligénylést nyújtott be bútorgvásárlás céljából.

A hitelkérelemhez csatolt egy hamis munkáltatói igazolást, amely a II. rendű terhelttől származott, továbbá a hitelkérelmi lapon olyan valótlan nyilatkozatot tett, hogy D.Sz. az élettársa.

A bank önrész nélkül 24 havi futamidőre, havi 11.302 forint törlesztőrészletre 226.500 forint fogyasztási kölcsönt nyújtott a IV. rendű terheltnek.

A megvásárolt termékeket a IV. rendű terhelt az ismeretlen személyeknek átadta. A törlesztőrészletek fizetése ez esetben sem történt meg.

A jogerős ítélet ellen a IV. rendű terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

A csalás bűntettével kapcsolatosan arra hivatkozva sérelmezi a bűnösség megállapítását, hogy nem volt haszonszerzési célzata, hiszen sem az autó, sem a bútor nem került hozzá.

Álláspontja szerint a csalás materiális bűncselekmény, ezért a bűnössége csak akkor állt volna meg, ha az elkövetési magatartás és az okozott kár között az okozati összefüggés kimutatható.

Hivatkozott arra is, hogy az elkövetőktől nem kapott semmit, közreműködése fejében munkát ígértek, de annak teljesítésére sem került sor.

A felülvizsgálati indítványában kifejti, hogy a haszonszerzési célzatot, és a bűnösséget egyértelműen kizárja az ítélet azon megállapítása, miszerint a megvásárolt termékeket a jelenlévő személyeknek minden esetben átadta.

A köz-, illetve magánokirat-hamisításokkal kapcsolatosan ugyancsak vitatja bűnösségének a megállapítását, arra hivatkozással, hogy ő személy szerint semmilyen okiratot nem állított ki, nem hamisított meg. Az ítéletben szereplő okiratokat nem ő, hanem más személy hamisította meg.

Hivatkozása szerint szándékos bűncselekményt nem követett el, mert a saját - valós - személyi adatait adta meg, és nem tudta, hogy ezekkel az adatokkal mások visszaélést követnek el. E tekintetben tehát a szándékos elkövetés nem állapítható meg, így büntetőjogi felelősség sem terheli.

Sérelmezi, hogy a bűncselekmény valódi elkövetői nem szerepeltek a büntetőeljárásban, ő viszont igen, pedig egy hajléktalan,

kiszolgáltatott szereplője volt az eseményeknek.

Ehhez képest a kiszabott pénzbüntetést eltúlzottan súlyosnak tarja, mivel az nem felel meg a belső arányosság követelményének sem. A pénzbüntetést nem tudja kifizetni, tekintve, hogy munkával és jövedelemmel nem rendelkezik.

A terhelt hivatkozása szerint a bíróság nem vette figyelembe, hogy a bűncselekményt, mielőtt arról a hatóság tudomást szerzett volna, önként bejelentette a rendőrségnek.

Álláspontja szerint a Btk. 332.§-ában írt tevékeny megbánásra figyelemmel, a büntetése korlátlanul enyhíthető lett volna, ugyanis mindent megtett a kár megtérítése érdekében, ami tőle elvárható volt.

Ezen túlmenően a terhelt felülvizsgálati indítványában eljárásjogi szabálysértésre is hivatkozott, miszerint a bíróság a hat hónapos tárgyalási időköz leteltét követően a tárgyalás megismétlése során a korábban kihallgatott tanúkat már nem hallgatta meg, mindössze vallomásaikat felolvasás útján tette tárgyalás anyagává.

Mindezek alapján a IV. rendű terhelt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság őt az ellene emelt vád alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1053/2011. számú átiratában - anyagi vagy eljárásjogi szabálysértés hiányában - a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a terhelt felülvizsgálati indítványát változatlan tartalommal fenntartotta, míg a Legfőbb Ügyészség képviselője, átiratával egyező nyilatkozatot tett.

A felülvizsgálati indítvány részben nem alapos, részben pedig törvényben kizárt.

A csalás büntettségével összefüggő jogi okfejtés kapcsán a Legfelsőbb Bíróság az alábbiakra mutat rá.

A Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköző csalás büntetést az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, és ezzel a magatartásával kárt okoz.

A tévedésbe ejtés tényét a terhelt sem vitatta, mindössze saját tevékenysége és a bekövetkezett kár közötti okozati összefüggés, illetve a jogtalan haszonszerzési célzat meglétét vonta kétségbe.

Az irányadó tényállás szerint a IV. rendű terhelt mindkét vásárlás alkalmával vásárlóként lépett fel, és a jogügylet kapcsán az

eladóval szemben vevőként viselkedett, holott tisztában volt azzal, hogy személy szerint ő maga - anyagi lehetőségeire figyelemmel - nincs, és előre láthatóan nem is lesz abban a helyzetben, hogy nagy értékű személygépkocsit vagy bútort vásároljon, akár hitelre is.

A IV. rendű terhelt ezen aktív magatartása okozati összefüggésben volt azzal a ténnyel, hogy az ellenérték megfizetésére, a részletek törlesztésére egyetlen esetben sem került sor, amelynek következtében kár keletkezett.

Kétségtelen, hogy az így megszerzett személygépkocsi, illetve bútor nem került a IV. rendű terhelt birtokába, azonban önmagában ez a körülmény nem zárja ki a haszonszerzési célzat meglétét.

A IV. rendű terhelt ugyanis tudomással bírt elkövető társainak szándékáról, és ugyanígy tisztában volt saját szerepével is, hiszen elkövető társai, közreműködése fejében pénzt, illetve munka lehetőséget ígértek számára.

Tisztában volt azzal is, hogy tevékenységével terhelt-társait jelentős vagyoni előnyhöz juttatja, és a maga részéről mindent megtett annak érdekében, hogy ez be is következzen.

A haszonszerzési célzatnak nem kell feltétlenül a saját vagyoni előny megszerzésére irányulnia, ugyanis a csalás bűncselekménye akkor is megállapítható, ha a célba vett vagyoni előny nem a megtévesztő tevékenységet kifejtő elkövetőnél, hanem más személynél realizálódik.

A Btk. 276.§-ában írt magánokirat-hamisítás bűncselekményét az követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított, vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

Jelen ügyben a magánokiratokat a IV. rendű terhelt csatolta be a hiteligénylés mellékleteként, és valamennyi tartalmilag valótlan tényeket tartalmazott, élettársi kapcsolatáról, a munkahelyéről, és az állandó lakóhelyéről egyaránt. Ezen tények attól függetlenül valótlanok, hogy azok egyebekben a IV. rendű terhelt valós személyi adatait is tartalmazták.

Ezen magánokiratokat - tudva azok valótlan tartalmáról - a IV. rendű terhelt csatolta a hitelkérelmekhez, amely egyben azok felhasználását is jelentette.

Ennek megfelelően az alapügyben eljáró bíróságok az irányadó tényállás alapján helytállóan vontak következtetést a IV. rendű terhelt bűnösségére, és az anyagi büntetőjog szabályainak helyes alkalmazásával minősítették a cselekményt magánokirat-hamisítás

vétségének.

A személygépkocsi vásárlásával kapcsolatos valótlan tartalmú adásvételi szerződés okszerű következményeként került sor arra, hogy a közhiteles gépjármű nyilvántartásba is valótlan adatok kerüljenek bevezetésre, illetve feltüntetésre. E bűncselekmény megvalósulása szempontjából közömbös, hogy az adásvételi szerződés egyébként a IV. rendű terhelt valódi személyi adatait tartalmazta, ugyanis sem vevője, sem vételi tulajdonosa nem volt a személygépkocsinak.

A felülvizsgálati indítványnak a tevékeny megbánással kapcsolatos hivatkozása alaptalan.

A Btk. - elkövetéskor hatályos - 332.§-a szerint a büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is -, ha a lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, orgazdaság, jogtalan elsajátítás, vagy a jármű önkényes elvételének elkövetője a cselekményt - mielőtt felfedezték volna - a hatóságnak vagy a károsultnak bejelenti és a kárt megtéríti, vagy megtesz minden tőle elvárhatót a kár megtérítése érdekében.

A törvény rendelkezése szerint tehát a tevékeny megbánás alkalmazhatóságának alapvető feltétele volt, hogy az elkövető a kárt megtérítse, vagy annak érdekében mindent megtegyen, illetve a hatóságnak a bűncselekmény elkövetését bejelentse, és mindezt akkor, amikor a bűncselekmény elkövetését még nem fedezték fel.

Jelen ügyben a bűncselekmények elkövetését mindkét esetben a sértett fedezte fel, amelynek következtében a hitelszerződéseket felmondta, és a hatóságnál feljelentést tett. A IV. rendű terhelt ezt megelőzően, illetve ezt követően semmit nem tett az okozott kár megtérítése érdekében, ugyanis erre sem szándéka, sem anyagi lehetősége nem volt.

A bűncselekmények felfedezése után a gyanúsítást követően tett esetleges beismerő vallomás önmagában nem alapozza meg a tevékeny megbánás jogintézményének alkalmazását.

A felülvizsgálati indítvány eljárási szabálysértésre alapított kifogása nem megalapozott.

A cselekmény elbírálásakor hatályban volt és jelenleg is hatályos eljárásjogi törvény (Be.) 287.§ (3) bekezdése szerint, ha a tárgyalási időköz között hat hónap eltelt, a tárgyalást előlről kell kezdeni. A Be. 296.§ (1) bekezdés c) pontja ez esetben lehetőséget biztosított a bíróság számára, hogy a már kihallgatott tanúk ismételt kihallgatása helyett a korábban tett vallomásokat felolvasás útján tegye tárgyalás anyagává, és értékelje bizonyítási

eszközként. Következésképpen nem sértett törvényt az elsőfokú bíróság, amikor észlelve a hat hónapos tárgyalási időköz túllépését, az eljárást megismételte, és ennek során a már kihallgatott tanúk vallomását felolvasás útján tette tárgyalás anyagává.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 423.§ (5) bekezdésében írt felülvizsgálati kötelezettségének teljesítése során megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok nem követtek el olyan abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést sem, amely a Be. 416.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálatot megalapozhatta volna.

A kifejtett indokoknak megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a Be. 426.§ alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Legfelsőbb Bíróság a Be. 429.§ (1) bekezdés zárómondata alapján úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve a Be. 416.§-a (4) bekezdésének b) pontján, továbbá a 418.§-a (3) bekezdésén és a 421.§-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2011. szeptember 20.

Dr. Akác Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k.
előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hiteléül:

írnok
MV